

datum 14 februari 2017

betreft Verslag Ledenconferentie 210117 bijlage 1

aan

van

Opmerkingen/ideeën workshops IVN ledenconferentie 210117

Hieronder per onderwerp een overzicht van opmerkingen uit de workshops. Veel ideeën en suggesties zijn te gedetailleerd voor de tekst van het meerjarenplan, maar leuk en leerzaam om te delen en van te leren. In alle gevallen wordt de opbrengst gedeeld met mensen binnen de organisatie – Landelijk Bestuur, Landelijke Raad, beroepskrachten, landelijke werkgroepen - die met deze onderwerpen bezig zijn. Ook afdelingen kunnen hier uiteraard hun voordeel mee doen.

Natuur & Duurzaamheid

De steun voor aandacht voor dit thema is vrijwel onomstreden mits we duurzaamheid benaderen vanuit natuur.

Tegelijk blijkt uit de geïnventariseerde meningen dat we nog lang niet uitgedacht zijn over de invulling en de 'oplossingen'. Gelukkig zijn er wel steeds meer voorbeelden en bruikbare ideeën over hoe IVN duurzaamheid in relatie tot natuur in haar werk kan integreren.

- Omschrijf duurzaamheid. Veel invullingen bijv.: systeemdenken, streven naar gesloten kringloop, relatie met biodiversiteit, 'eenvoudig' leven, keuzes in mobiliteit.
- Maak het concreet voor IVN: visie op duurzaamheid en educatie, leren voor duurzaamheid.
- Geef inspirerende voorbeelden. Databank, Intranet.
- Opzetten van organisatie rond duurzaamheidseducatie.
- Koppel duurzaamheid ook aan andere thema's en implementeer het in alle opleidingen (taak Cursushuis), cursussen en activiteiten.
- Mensen zijn ook natuur: gezondheid van de natuur betekent ook gezondheid van mensen!
- Ook beleidsbeïnvloeding!?
- Samenwerking met andere organisatie, bedrijven, zzp'ers, onderwijs, etc. en inhaken op bestaande activiteiten. Voorbeeld: de bijencampagne i.s.m. Natuur & Milieu!
- Hoe duurzaam zijn we zelf? (En hoe duurzaam is verandering van bijv. huisstijl?)
- Geef zelf het goede voorbeeld: klimaatneutraal, afvalvrij, groen gebouw, gifvrij, hergebruik.
- Spreek mensen aan op eigen interesses: in de buurt, over voedsel,
- Boeren spelen ook positieve rol.
- Benut het potentieel van je leden (kennis en interesses in kaart brengen!).
- Gastheren van het landschap stimuleren om Greenkey te behalen. Bedrijven ondersteunen in duurzaam ondernemen.
- Afval inzamelen tijdens natuuractiviteiten.
- Cursus natuurinclusief ontwerpen. Dat wil zeggen: vooraf rekening houden met waarden van natuur, landschap, cultuurhistorie!
- Hoe nemen we onze leden mee in deze ontwikkeling?

Kind & Natuur

In de vier sessies van deze workshop is onderscheid gemaakt naar K&N-activiteiten in schoolverband en in de vrije tijd. De hoofdvraag was: wat moet er gebeuren binnen IVN om in 2021 0,5 miljoen kinderen per jaar te bereiken? Er werd gezocht naar een top 3, maar dat blijkt nog best lastig.

In schoolverband

1. Investeren in **kader**: leerkrachten, natuurouders, ontwikkelen van kant-en-klaar lesmateriaal. Het model van de scholennetwerken zoals in Drenthe wordt vaak als voorbeeld genoemd.
2. **Zelf doen** om het leerkrachten zo makkelijk mogelijk te maken. Voorbeelden: Natuurpodium in Brabant i.s.m. Stayokay en schoolgidsen/scholenwerkgroepen binnen de afdelingen.
3. **Samenwerking** met andere organisaties zoals Boomfeestdag, Natuurwijs, beweeglessen in de natuur of kinderyoga.
4. **Vergroening van de school en de schoolomgeving** en daar natuurlessen aan koppelen: schooltuinen, moestuinen, leertuinen, volkstuinten, buitenlessen, planten in de klas, schooladoptie van een natuurhabitat dichtbij de school.
5. **Beleidsbeïnvloeding** van gemeenten, landelijke politiek, schoolkoepels etc.

Vrije tijd

1. **Vernieuwende ideeën**: kinderpartijtjes (i.s.m. Stichting Jarige Job?), natuuractiviteiten/-beleving als verjaardagscadeau, apps en games. Scharrelkids winter- of zomerspelen.
2. **Verbreding en opschaling van bestaande producten**: inzet van jongeren in kinderactiviteiten maar ook met ouderen (Grijs, Groen en Gelukkig), kinderen en ouders uit asielzoekerscentra, simpele activiteiten aanbieden die ouders en kinderen zelf kunnen doen. Ander idee: een grote (Scharrelkids)inspiratiedag organiseren.
3. **Nieuwe of andere manieren van (samen)werken en samen denken**: met jeugdverenigingen ook uit heel andere sectoren, kinderboerderijen, Scouting, NL Doet, Boomfeestdag, maar ook tussen (werkgroepen van) afdelingen onderling! Kinderen ook zelf programma's laten bedenken (sluit aan bij Missing Chapter Foundation van Prinses Laurentien) en ouders tijdens de kinderactiviteiten een actieve rol geven.

Opmerking: maak het provinciale kantoor van IVN actief verantwoordelijk voor het contact met en tussen de jeugdafdelingen/-groepen!

Tips over het werven van jongeren

Tips

- Samenwerking met Scouting, jongerenorganisaties, jongerenwerk, NIVON.
- Werving via scholen en kinderboerderijen.
- Samenwerking afdelingen en beroepskrachten rond Junior Rangers.
- Samenwerking met Bewaarde Land (ook IVN); deelnemers informeren over 12+-activiteiten.
- Zoek ook begeleiders via de lokale vrijwilligersbank/-centrale.
- Werven via schoolactiviteiten in het middelbaar onderwijs, m.n. in de brugklassen.
- Groep 8 informeren over 12+-activiteiten en deelnemers van kindergroepen hierover blijven informeren.

- Spannende activiteiten zoals geo-catch, blindman-walk.
- Gebruik van sociale media als Facebook – likes genereren - en Instagram, ook met door jongeren zelf gemaakte filmpjes.

Voorwaarden

- Begeleiders moeten doelgroep echt leuk vinden. Of dat zo is kun je achterhalen via trainingen, praktijkstages, WoesteLand Academy, opleiding tot jongerenbegeleider.
- Tips/factsheets/databank voor het starten en onderhouden van een werkgroep, bijv.: menskracht, werving, start, continuïteit, VOG, boeiende, uitdagende activiteiten met aandacht voor geschikte werkvormen, interesses van jongeren.
- Afstemming met jongerenorganisaties – ook WNF, dierenbescherming, NIVON - en terreinbeheerders.
- Zichtbaarheid, media-aandacht, succesverhalen, promotie- en wervingsmateriaal.

Natuur & Gezondheid

Er zijn grote en enthousiaste voorstanders van dit thema en heftige tegenstanders. Vooral de gerichtheid op ouderen – zoals in Grijs, Groen en Gelukkig – zou afleiden van onze primaire doelen: behoud van biodiversiteit en verbinden van (jonge) mensen met de natuur. Misschien komen de ideeën die in meerdere workshops werden genoemd om jongeren en ouderen juist samen te brengen in activiteiten, enigszins tegemoet aan het laatste punt.

De voorstanders noemden de volgende onderwerpen om rekening mee te houden in het meerjarenbeleid en gaven een aantal tips.

- Hoog inzetten op bouwen van netwerken.
- Ontstressende werking van natuur benadrukken, ook goed voor vermindering van medicijngebruik en vermindering werkstress.
- Belang van gezonde voeding.
- Samenwerking met wandelcoaches.
- Wat doen we aan preventie? Daar liggen nog veel mogelijkheden.
- Ook onderhoudswerk in de natuur bevordert de gezondheid.
- Lezingen over Biowalking.
- Riksja-project waarbij een gids twee mensen die normaal niet (samen) in de natuur komen, mee naar buiten neemt.
- Meer vertellen over positieve effecten van natuur bijv. via lezingencyclus.
- En natuurlijk: de natuurkoffer!!

Educatie

In alle rondes van deze workshop werd eerst geïnventariseerd welke (lokale of regionale) cursussen het meest populair zijn. Naast scholen- en kinderwerk (ook educatie) werden maar liefst 20 verschillende cursussen genoemd. De populairste cursussen gaan over het lokale landschap en het gidsen daarin, over vogels, planten/veldbiologie en de Natuurgidsenopleiding. Daarna volgen cursussen over paddenstoelen en het leren begeleiden van kinderen.

De workshop keek ook naar de cursussen die de meeste jonge deelnemers trokken: twaalf verschillende cursussen werden genoemd. Conclusie: vooral basiscursussen zijn populair onder jongvolwassenen, over natuur en biodiversiteit algemeen, over vogels en ook wel over geologie en landschap.

Er werd ook gevraagd naar de behoefte aan nascholing. Veel mensen bleken niet direct geïnteresseerd in nascholing, naast wat de eigen afdeling of provincie al organiseert. Behoeften die wel werden genoemd, waren:

- Opfriscursussen voor de vaste natuurgidsen die al jaren actief zijn graag, bv van elkaar (bovenregionaal) leren, of over didactiek, een enthousiast verhaal vertellen.
- Training voor docenten: hoe organiseer ik een cursus of opleiding.
- Training over leden binden en leden werven.
- Suggestie: kunnen we niet een pool maken van 'vliegende docenten'?
- Suggestie: Het is leuk als beroepskrachten af en toe komen bij activiteiten die de afdeling/regio organiseert, om de mensen meer te vertellen over IVN landelijk.
- Probleem: In Limburg hebben we meer natuurgidsen dan vraag naar excursies.

Conclusie: opfrustraining voor bestaande natuurgidsen en docenten over 'hoe breng ik het over', zou misschien wel aanslaan. Misschien ook een soort losse bouwsteen 'Over IVN' voor nieuwe actieve (zie ook: vrijwilligersbeleid), en de toolkit 'Leden binden en leden werven' (zie ook: workshop ledenwerving!) moet nog meer onder de aandacht worden gebracht.

Communicatie

Lokaal zijn de vrijwilligers het gezicht en vertegenwoordiging van IVN, als organisatie en als merk. In de workshop communicatie zijn we samen op zoek gegaan naar inspirerende voorbeelden en verhalen. Om van elkaar te leren en ook om later landelijk in het zonnetje te kunnen zetten in de marketingcommunicatie.

Een korte greep uit de mooie lokale acties:

- Excursies vanuit de taalcursussen van inburgeraars in Amsterdam, waar gesprekken ontstaan over natuurbeleving van vluchtelingen.
- Natuurkroegentochten per fiets in Limburg langs leuke lokale horeca.
- Samenwerking met open Monumentendagen en ook daarbuiten de combinatie cultuur & natuur in wandelingen (oude lanen, biologisch landgoed, bijzonder park) trekt een nieuw publiek in Nijmegen.
- Een samenwerking met de internationale school in Amersfoort in de vorm van schoolwandelingen in de natuur. Een kans voor andere gesprekken en verbinding.
- Het NK Maasheggenknoten waar 7.000 mensen aan deelnemen in de Maasvalei.

Zo waren er nog vele voorbeelden van trotse IVN-ers. Om trots ook letterlijk een gezicht te geven hebben we met elke groep een foto gemaakt in onze IVN-fotobooth vol met groene attributen.

Ledenwerving

Uitdagingen

- Het is moeilijk echt actieve leden te vinden.
- Het 'activistische' imago en de verwachting om actief lid te moeten worden is juist zo dwingend. Dat houdt veel mensen tegen om lid van IVN te worden. Verplicht niets.
- Hoe zeg ik in het kort wat IVN is? En hoe pas ik die boodschap aan naar verschillende doelgroepen?
- We hebben geen creatieve ideeën om mensen te binden en te weinig tijd om erover na te denken.

Vragen / suggesties

- Hoe maken we tijdens Modderdag de ouders lid?
- Kunnen we een gratis snuffel-lidmaatschap aanbieden? Kan het landelijk bureau ons daarbij ondersteunen?
- Is er een landelijk platform waar we ervaringen kunnen uitwisselen? Zowel afdelingen onderling als landelijk bureau richting afdelingen en vice versa.
- Hoe kunnen we de landelijke campagnes gebruiken om mensen lokaal aan te laten haken?
- Graag meer ideeën, tips&tricks en succesverhalen vanuit het landelijk bureau.

Tips / Successen

- Leden werven via lezingen, excursies, cursussen of natuuravonden. Dat loopt goed!
- Iedere eerste woensdag van de maand vrijblijvend wandelingen organiseren. Eerst kennismaken en enthousiast maken, dan komt het lidmaatschap vanzelf.
- Nieuwe leden bellen om hen welkom te heten en inactieve leden bellen om te vragen of ze (weer) actief willen worden.
- Leden werven via de vrijwilligerscentrale van de gemeente: vacatures plaatsen.
- Kinderactiviteiten (gps-speurtocht of wolventocht) organiseren om alvast een 'zaadje te planten', op latere leeftijd komen ze terug.
- Samenwerken met basisscholen. We laten ze dieren of habitat adopteren en daar gaan we samen op werken. Daar worden ze enthousiast van. Scholen betalen € 15 per keer.
- Jongeren (>18 jaar) bereik je door iets te organiseren wat bij die doelgroep leeft. Bijvoorbeeld fotografie of website maken.

Vrijwilligersbeleid

Het hoofdstuk over vrijwilligersbeleid in het meerjarenplan was uitgangspunt voor gesprek. In het plan worden drie bouwstenen benoemd waar mensen in de workshop op reageerden: samen programmeren (in activiteiten, projecten en campagnes), een open en vitale organisatie en adequate ondersteuning (w.o. educatie).

Samen programmeren

- Verbind 'samen programmeren' met leren/educatie.
- Laat beroepskrachten bij **alle** lokale contacten – ook als het alleen gaat om onderzoek - de afdeling informeren en desgewenst betrekken.
- Laat (wisselende) beroepskrachten aansluiten bij regio-overleggen om te informeren en te overleggen over projecten en activiteiten.

- Hardnekkig misverstand: beroepskrachten zijn er alleen ter ondersteuning van de vrijwilligers. Beiden werken ook op eigen terreinen aan de gemeenschappelijke missie!

Open en vitale organisatie

- Meningen over incidentele vrijwilligers die geen lid worden zijn verdeeld, maar je kunt veel doen met aangepaste contributies (zie Dierenbescherming), snuffellidmaatschappen etc.
- Een open en vitale afdeling (of landelijke vereniging) geeft ruimte aan zijn leden en dat is lang niet altijd vanzelfsprekend met lang zittende besturen.
- Sta open voor andere organisatievormen dan de traditionele vereniging, bijv. regionale activiteitencommissies, regionale werkgroepen of samenwerking in een lokale koepel met andere (natuur)organisaties.
- Organiseer open avonden voor belangstellenden.
- Zorg – ook landelijk – voor waardering van vrijwilligers, bijvoorbeeld na 5 jaar lidmaatschap!

Adequate ondersteuning

- Ontzorging!
- Meer capaciteit nodig voor vrijwilligersconsulenten: ze hebben nergens meer tijd voor en zijn vaak nauwelijks bereikbaar daar de vele verschillende taken!
- Er is behoefte aan kaderscholing, bijvoorbeeld: een workshop voor vertrouwenspersonen.
- Geef in de natuurgidsenopleiding altijd informatie over de structuur van de landelijke vereniging en het werk van de beroepsorganisatie.
- Er is (toenemende?) concurrentie – ook om kader - met andere groene organisaties: kan IVN landelijk daarin bemiddelen?
- Een open en vitale organisatie vereist vraaggerichte ondersteuning! Maak ook verschil tussen stad en platteland!

Natuur in de buurt

Het verslag van de serie workshops over Natuur in de buurt heeft een andere vorm dan bij de andere workshops. In onderstaand schema wat is besproken en geïnventariseerd naar aanleiding van drie vragen.

Als IVN afdeling gebruiken wij groene plekken in de stad

Wat doe je al?	Waar wil je naar toe?	Wat heb je hiervoor nodig?
<ul style="list-style-type: none"> - Eigen Heemtuin - Pluktuin - Bomen wandeling - Natuurpaden - Fietsexcursies - Ommetje met vogel hut - Vliegend hert + school adoptie - Levend natuurnetwerk (van mens en natuur) + kaart - Volkstuinparken - Buurtmoestuinen - NME-schooltuinen - Stadslandbouw - Helpen bij aanleg tuintjes zorgcomplex (incl. educatie) - Voedselbos nat.org + buurt - Groene daken - Stadsexcursies - Heemtuinonderhoud door vrijwilligers (eerder ook kinderactiviteiten na school) - Fruit/noten/groente bomen planten in parken en bij kinderboerderij Basis voor workshops rondom duurzaam eten - Advies gemeente n.a.v. klachten vernielde grasvelden door ganzen - Scholen meenemen naar buurtgroen binnen 1km van de school (buiten beleven) - Natuurtuin Tolbert - Rondleidingen als stapstenen 	<ul style="list-style-type: none"> - Levend natuur netwerk gerealiseerd (met burgers, ondernemers, gemeente, provincie) - Groen platform → samenwerking <ul style="list-style-type: none"> o Praktijk o Beleid o Onderzoek o Onderwijs - Natuur inclusieve nieuwbouw - Stadslandbouw als voedselvoorziening - Uitbreiding aantal locaties - Meer participatie van lokale overheid - Meer deelnemers, meer vrijwilligers - Cito-toets: bessenstruiken en fruitbomen - Groenspeeltuinen - Tuinen waarin gerommeld mag worden - Laten horen welke kennis we hebben, ook naar bestuurders toe - Genoeg groen en speelnatuur vlakbij huis en school - Tijdelijke projecten op politiek ondersteunde bouwplaatsen 	<ul style="list-style-type: none"> - Gedragen visie/missie - Alle niveaus samen werken <ul style="list-style-type: none"> o Inventarisatie o Educatie o Coördinatie - Concrete inspirerende praktische voorbeelden <ul style="list-style-type: none"> o Zoals cursus tuinreservaten - Beleefstuinen inspiratie - Wetenschappelijk onderzoek → economische waarde (nodig voor besluitvorming) - Meer vrijwilligers - Meer locaties en minder landschapsbeleidsregels. - Meer publiciteit over groen in de stad - Meer vrijwilligers - Biologie, natuur, duurzaamheid als kernvakken op basisscholen (politieke invloed landelijk) - Medewerking van de gemeente - In de gaten houden wat bestemmingsplannen zijn van gebieden.

memo

<ul style="list-style-type: none">- Ondersteuning bewonersgroepen, know-how in contact met gemeente- Provinciale inspiratiedagen		
---	--	--

Wat is de rol van IVN in de toename van groene plekken in de stad?

Wat doe je al?	Waar wil je naar toe?	Wat heb je hiervoor nodig?
<ul style="list-style-type: none">- Stadssafari (Utrecht)- Natuur in de stad-excursies (Amersfoort/Deventer)- Gezonde schoolpleinen aanleggen (Leidsche Rijn, Utrecht)- Watersafari bij een stadsnatuurcentrum (Utrecht)- Deelname Klankboard Groen (Raalte/Nijkerk/Deventer)- Buurtbewoners, samen met IVN meer groen inbrengen met o.a. speelnatuur.- Jaarlijkse excursie in een natuurtuin van een zorginstelling in woonbuurt (Leek)- Adviseren van de gemeente- Gezamenlijk waterschap- Verhogen van de biodiversiteit (biodiversiteitsmeter)- Natuurpad voor excursies scholen	<ul style="list-style-type: none">- Buitenlessen op groene schoolpleinen- Groen behouden- Betrokkenheid burgers en vrijwilligers (NL Doet, Burendag)- Vergroening van gemeentebeleid- Pluktuinen/bomen- Speelnatuur groen waar de gemeente aan meewerkt- Meer samenwerking tussen partners- Elk dorp/stad moet natuurpaden krijgen	<ul style="list-style-type: none">- Netwerken, hoe pak je het aan?- Medewerking vanuit de gemeente- Best practices vanuit andere goedlopende projecten- Foto's van vóór en ná zeggen meer dan woorden- Kennis over fondsenwerving- Bepalingen opnemen voor inrichting van groen, na aanschaf van groen.- Meer vrijwilligers- Contactpunt voor mogelijkheden- Kenniscentrum met ervaringsgegevens van experts.

IVN is partner in Operatie Steenbreek

Wat doe je al?	Waar wil je naar toe?	Wat heb je hiervoor nodig?
<ul style="list-style-type: none"> - Tuin ont-tegelen - Voorbeeldtuin laten zien in het NME centrum - Samenwerking met KNNV die experts hiervoor hebben (Deventer) - Samenwerking met Groei en Bloei (Nijmegen) - Samen met het NME centrum eenvoudige voortuin inrichten (7 tips) - Samenwerking met gemeente - Cursus eenvoudige groentetuin inrichten - Cursus natuurlijk tuinieren - Inspiratiebijeenkomsten - 	<ul style="list-style-type: none"> - Verhoogde biodiversiteit - Betere afwatering - Groene tuinen - Meer bloembak mogelijkheden - Concrete handvatten voor te ondernemen acties - WOZ-belasting afhankelijk van betegelingspercentage - Excursies in de straten zelf en gesprek voeren met de bewoners - Nieuwe woningen: benaderen met flyer + zakje zaadjes - Overleg met gemeente over mogelijkheden voor inspiratie bewoners - Voorlichting aan bewoners - Samenwerking IVN afdelingen over aanbieden van cursussen - Samenwerking tussen IVN, KNNV over voorlichting 	<ul style="list-style-type: none"> - Meer kennis, excursies ter inspiratie - Samenwerking met tuincentra (korting o.i.d.) - Documentatie, informatie materiaal - Medewerking van huiseigenaren - Verbinding tussen gemeente en afdelingen - Koppelen gemeenten - Delen van plannen met elkaar - Menskracht - Hulp in gesprekken/acquisitie met gemeente - Materiaal (vanuit waterschappen/gemeente etc) - Aansluiting van de regio's - Initiatiefnemers - Een draaiboek